

Ks. Bp Andrzej F. Dziuba

Jacek Kiciński CMF, *Duchowość misji współdzielonej. Studium w świetle współczesnego Magisterium Kościoła*, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, Wrocław 2013, 258 s.

Ewangeliczne zobowiązanie do nauczania narodów i powoływania uczniów pozostaje ciągle aktualnym przesłaniem Jezusa Chrystusa, zadaniem Kościołowi i każdemu ochrzczonemu. Zobowiązanie to ma wielorakość uwarunkowań – choćby czasu, miejsca czy okoliczności. Jednak najważniejszymi pozostaną uwarunkowania personalne. One będą miały największy wpływ i będą najbardziej decydujące.

Charakter osób pracujących na niwie ewangelizacyjnej pozostaje zawsze naznaczony indywidualnymi cechami tak w wykazie cnót, jak i wad czy braków. Zaangażowanie misyjne jest bardzo szerokie, wręcz trudne do objęcia. Dlatego dobrze, że pojawiają się próby systematyzowania czy artykułowania pewnych uogólnień, zwłaszcza duszpasterskich. Tę problematykę podejmuje setny tom z serii „Rozprawy Naukowe” wydawanej przez Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu.

Oto o. Jacek Kiciński ze Zgromadzenia Misjonarzy Klaretynów prezentuje szczegółową analizę duchowości współdzielonej. Jest on profesorem Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i kierownikiem Katedry Teologii Duchowości Kapłańskiej i Życia Konsekrowanego. Jest też autorem licznych artykułów, studiów i prezentacji oraz książek: „Charyzmaty w Kościele i dla Kościoła” (Warszawa–Wrocław 2002), „Powołanie–konsekracja–misja” (Wrocław 2002).

Prezentowaną książkę otwiera schematyczny spis treści (s. 5-6), który już jest interesującym wprowadzeniem w tematykę rozprawy, którą podzielono na dwie części, a te z kolei na pięć rozdziałów i mniejsze ich fragmenty.

Pierwsza część opatrzona została tytułem: „Od powołania osoby do komunii osób. W horyzoncie Kościoła »ad intra«” (s. 15-95). Wskazano najpierw w rozdziale pierwszym na kwestię: „Kościół jako komunia osób” (s. 17-55). Faktycznie, osoba jest drogą Kościoła, co mocno przypominał wielokrotnie św. Jan Paweł II, a co jest także ciągle aktualnym zobowiązaniem ewangelizacyjnym. Ważnym

jest tutaj rozeznanie ekklezjalnej wspólnoty wspólnot. W tej rzeczywistości jawi się komplementarność powołań.

Drugi rozdział nosi tytuł: „Osoba we wspólnocie Kościoła” (s. 57-95). Autor pyta o wierność wobec powołania i misji. Faktem jest, że osoba staje zawsze we wspólnocie i ze wspólnotą. Podejmując egzystencjalnie wspólnotę Kościoła, zauważa się, że jest ona wspólnotą daru i zadania.

„Od komunii osób do komunii misji. W horyzoncie Kościoła »ad extra« – to tytuł drugiej części prezentowanego studium (s. 97-231). Pierwszy z rozdziałów tej części nosi tytuł: „Współczesne znaki czasu” (s. 99-137). Wśród nich autor szczególnie zwraca uwagę na postępującą laicyzację, globalizację – szansę i zagrożenie, utratę poczucia misji i duchowe zagubienie.

Czwarty rozdział studium poświęcony jest „Komunii misji wobec kryzysu wiary” (s. 139-181). To podstawowe wyzwanie, aby ewangelizować siebie ku ewangelizowaniu innych. Warto pytać się także o profetyczny wymiar jedności. Zawsze aktualne pozostaje inne fundamentalne wyzwanie: „Współodczuwać z Kościołem: *sentire cum Ecclesia*”.

„Wspólnota Kościoła wobec wyzwań społeczeństwa i kultury” – to tematyka ostatniego rozdziału autorstwa o. Jacka Kicińskiego (s. 183-231). Wyzwaniem staje się tutaj współdziałanie i współuczestnictwo w posłudze ewangelizacji. Pojawiają się ważne pytania zwłaszcza o ewangelizację kultury i inkulturację Ewangelii. Zawsze otwarta pozostanie kwestia dialogu z innymi. Jednak szczególnym wyzwaniem pozostanie troska o pokój i sprawiedliwość.

W pracy zawarto zakończenie, które jest próbą pewnego podsumowania (s. 233-235), bibliografię (s. 237-252), streszczenie angielskie (s. 253-255) oraz spis treści w języku angielskim (s. 257-258).

Niewątpliwie jest to interesujące studium w zakresie odpowiedzialności egzystencjalnej poszczególnych osób wobec prawdy misji Kościoła jako znamienia współodpowiedzialności. „Niniejsze opracowanie [...] proponuje pogłębienie wzajemnych relacji poprzez przejście od współpracy do współdzielenia misji. Nie wystarczy zatem samo wypełnianie swojego powołania, trzeba się również włączyć w realizację innych powołań, podejmując osobistą odpowiedzialność za powołania i misje osób należących do wspólnoty Kościoła” (s. 11). To ambitny plan, który wybrzmiał twórczo w proponowanej analizie badawczej.

Autor zauważa, iż w dzieło ewangelizacyjne Kościoła zaangażowane są różne obszary życia chrześcijańskiego. Szkoda, że pomija płaszczyznę etyczno-moralną. Ta właśnie wydaje się szczególnie ważna i angażująca konkretne osoby, zwłaszcza w posłudze świadectwa.

Dobrze, iż „autor ma nadzieję, że poczyniony przez niego wysiłek pomoże jeszcze głębiej spojrzeć na tajemnicę Kościoła świętego, która jaśniejąc swym blaskiem, nadaje sens życiu każdego człowieka żyjącego w świecie współczesnym”

(s. 13). Badanie Kościoła pozostanie na zawsze ważnym elementem szerokiej refleksji teologicznej i to wybrzmiewa twórczo w prezentowanej książce.

Prezentacja książki nasuwa także pewne pytania, problemy czy wątpliwości. W wykazie skrótów zabrakło m.in. „AAS” (s. 28, 239). Dziwny jest opis bibliograficzny z zamieszczeniem wokół „Communio” i „Ateneum Kapłańskiego” (s. 25, 48, 242, 245, 250). Występują w przypisach pozycje, których brak w wykazie bibliograficznym (s. 35). Przy pracach wielotomowych należy konsekwentnie podawać dokładne informacje bibliograficzne, co nie zawsze zostało uczynione (s. 58, 66, 247). Przy niektórych pozycjach zabrakło wskazania stron (s. 248).

W bibliografii wątpliwości budzi blok „Dokumenty Kościoła”. Tutaj umieszczono je w specyficznej kolejności, mając m.in. na względzie rangę dykasterii firmujących poszczególne dokumenty. W bloku „Nauczanie papieskie” wskazano inne dokumenty ogólne, których autorem nie jest papież, oraz inne autorstwa konferencji zakonnych czy episkopatu (s. 240–241).

W studium klaretyńskiego badacza wybrzmiewa szerokie zainteresowanie duchowością misji współdzielonej. To wskazanie na ważny element ewangelizacyjny, który winien być wyraźniej dostrzegany w realizacji dzieł nowej ewangelizacji. To wyzwanie pozostanie ciągle aktualne i zobowiązujące.

Współczesne Magisterium Kościoła dostrzega to nowe wyzwanie, czy raczej nowe artykułowanie znanej i rozpowszechnionej dziś idei nowej ewangelizacji. Ta myśl nowego przepowiadania, m.in. za sprawą Jan Pawła II, jest dziś stosunkowo nośna i twórcza. Co więcej, idea ta jest bardzo pojemna ewangelizacyjnie. Jednak pewne wyzwania i elementy konkretyzacji są nadal mało wyraziste.

Sam autor wskazuje w zakończeniu swego studium: „Duchowość misji współdzielonej wymaga stałej troski, by wszelkie działania podejmować w klimacie współuczestnictwa i współodpowiedzialności wszystkich należących do wspólnoty Kościoła” (s. 235). Nie jest to nowe odkrycie, bowiem od dawna taka jest świadomość ewangelizacyjna Kościoła. Dobrze jednak, że wskazuje się w ten sposób jeszcze wyraźniej na społeczny, wręcz komunijny wyraz misji ewangelizacyjnej.

Koncentracja na polskim przepowiadaniu jest ważnym wskazaniem nurtu w lokalnych badaniach i studiach. Dobrze, że pozwala to dostrzec ciekawe lokalne osiągnięcia oraz wskazania badawcze. Trzeba zawsze bowiem nieść ową umiejętność dostrzegania tego, co jest osiągnięciem bogatej myśli teologicznej w Polsce. Oby coraz szerzej wybrzmiewała ona, korzystając z bogactwa językowego proponowanych publikacji.